

MINJINA — UNUL DINTRE CENTRELE POLARIZATOARE ALE IDEII DE UNITATE NAȚIONALĂ A ROMÂNILOR LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XIX-LEA

de dr. ION T. DRAGOMIR

În războiul milenar al istoriei sale, poporul român s-a afirmat întotdeauna ca o entitate unitară pe toată suprafața teritoriului său etnic, iar conștiința pe care și-a format-o despre unitatea sa ca urmaș direct al populației geto-dacice și daco-romane s-a cristalizat de la început în tiparele istoriei sale în cea mai autentică dintre mărturi, și anume, în denumirea de român cu care s-a numit pe sine în întreaga sa istorie¹.

Privind în adâncimea timpului documentele arheologice și îndeosebi cele istorice ne dovedesc cât se poate de convingător că între cele trei țări surori românești au existat în permanență strânse legături, manifestate pregnant din timpuri foarte îndepărtate, atât sub forme politice, cât și economice.

De asemenea, relațiile politice dintre cele trei țări românești se continuă în tot cursul sec. al XVI-lea, precum și al celor următoare².

Influența pe care a exercitat-o unirea politică a celor trei țări române în vremea lui Mihai Viteazul chiar în primul secol ce urmează înfăptuirilor sale este mult mai mare decât se bănuiește, iar eroismul și spiritul său de sacrificiu au găsit întotdeauna, de-a lungul timpului, un adânc ecou în conștiința poporului român de pretutindeni, care și le-a însușit drept simbol de viitor, spre care să năzuiască continuu și prin toate mijloacele. Ea a generat întâi în paginile cronicarilor, care au arătat că „de la Rîm, ne tragem” și limba noastră se potrivește cu aceea a strămoșilor, că avem o origine nobilă, fiind urmașii și moștenitorii direcți ai culturii și civilizației multi-milenare traco-daco-romane și avem deci dreptul la o altă soartă și la un alt loc sub soare, care să ne onoreze între celelalte popoare ale lumii.

Ideea a fost susținută de către cronicari, apoi cu mai mult patos de marele cărturar enciclopedist Dimitrie Cantemir, de reprezentanții Școlii Ardelene prin puternicul curent latinist și promovate indirect de unele evenimente politico-sociale.

Alături de Școala Ardeleană și răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, dar mai ales de revoluția pandurilor lui Tudor — când s-a produs chiar pe acesta unirea cu Moldova, al cărei răsunet s-a resimțit așa de puternic în Transilvania, unde moșii îl așteptau pe „domnul Tudor” — constituie un eveniment pe care Bălcescu l-a calificat ca preludiu al revoluției de la 1848³.

Pe linia crezului de luptă al Școlii Ardelene, în prima jumătate a secolului trecut, doldovenii, muntenii și transilvănenii acționează cu toții, nu ca reprezen-

¹ Cornelia Bodea, *Ideea de unitate și continuitate în conștiința poporului român*, în „Analele Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.”, an. XIV, 1968, 2—3, p. 135; idem, *L'idée d'unité et de continuité dans la conscience du peuple roumain*, în „Revue roumaine d'histoire”, 6, București, 1968, p. 853.

² Ion Ghica, *Scrisori către V. Alecsandri, pagini alese*, Edit. Tineretului, București, 1955, 115—116; Ion Roman, D. Bolintineanu, în colecția „Oameni de seamă”, Edit. Tineretului, p. 33; *Momente din istoria poporului român*, Edit. Politică, București, 1966, p. 65.

³ *Documente privind istoria României. Colecția Hurmuzachi* (seria nouă), vol. III, *(Solidaritatea românilor din Transilvania cu mișcarea lui Tudor Vladimirescu)*, București, 1967, p. 175—177; Cornelia Bodea, op. cit., p. 142 și p. 862.

tanți ai unor provincii, ci ca români, aparținând aceluiași neam, cu aceleași aspirații și drepturi istorice. „Gazeta de Transilvania“, care apărea la Brașov sub conducerea lui Gh. Barițiu, devine organ al românilor de pretutindeni. „Dacia Literară“ și „Arhiva Românească“, precum și „Magazinul istoric pentru Dacia“ exprimau și justificau, chiar și prin frontispiciile lor manifest-mobilizatoare, tendințele de libertate socială și națională.

Istoria — instrument activ al formării conștiinței naționale — prin pana lui M. Kogălniceanu și N. Bălcescu dădea expresie cu strălucire acestor năzuințe. Această mișcare ideologică nu avea un caracter abstract, ci era legat organic în lupta românilor, prin contactul strins între exponenții cei mai de frunte ai tuturor românilor. Sint semnificative în această privință călătoriile lui Gh. Barițiu în București, ale lui M. Kogălniceanu în capitala Țării Românești, prezența lui Eftimie Murgu la Iași, repetatele deplasări ale lui N. Bălcescu peste Carpați, în Transilvania, și la Iași și mai ales întâlnirile de la Minjina lui Negri, devenită un veritabil centru revoluționar, unic în anii anteriori revoluției de la 1848 și ai Unirii.

C. Negri leagă prietenii cu unii studenți munteni, încă de pe cînd colinda Italia și Parisul, cum era Ion Ghica, acolo revăzîndu-și vechii cunoscuți moldoveni, ca Vasile Alecsandri și Ioan Cuza. Urmează apoi frumoasele întâlniri de la Minjina, mai ales dintre anii 1843—1846, Al. I. Cuza fiind el însuși printre aceia care se vor bucura de larga ospitalitate a lui Negri și a surorilor sale. Costache Negri, petrecînd mulți ani prin Italia și Franța, venise în contact cu cercurile revoluționare conspirative, ca acela al carbonarilor și al „Italiei tinere“, conduse de Mazzini și Garibaldi, ce urmăreau unitatea și independența Italiei⁴, cunoscuse atîția revoluționari refugiați din țările europene și intrase, cu ocazia unor reuniuni, în strînsle legături cu studenții român, care, cunoscîndu-l, le-a cucerit imediat și stima și simpatia. În acel moment Costache Negri este chemat în țară de tatăl său vitreg, poetul Costache Conache. Cu acest prilej are loc un consiliu de familie, unde se hotărăște să-și administreze singur averea ce-i revenea și anume moșia Minjina⁵. Între Vasile Alecsandri, care era mai tînăr cu zece ani, și C. Negri se legase o strînsă prietenie, acesta exercitînd o puternică influență asupra bardului de la Mircești, spre a se consacra cu totul poeziei⁶.

Unele probleme discutate la marea întrunire a studenților din Paris, din 1840, la care fusese invitat și Negri, cu privire la problema națională și mai ales la cea țărănească, se vor dezbate mult mai amplu la Minjina. Tendința spre călătorii peste graniță fiind stînjinită între 1843—1844 de domnitorul Mihail Sturdza, Minjina rămîne locul de întîlnire, Negri găsindu-se în fruntea întrunirilor prietenilor săi: Alecsandri, Kogălniceanu, Russo, Donici, Cuza și alții, cărora li se alătură și Ion Ghica din Muntenia, profesor de economie politică la Iași⁷.

Atunci cînd apare „Propășirea“, la care Negri contribuie și cu sfaturi și cu fonduri, tineretul din jurul său o sprijină cu hotărîre, căci continua programul „Daciei literare“. „Propășirea“ devine tribuna noii generații, avînd colaboratori pe N. Bălcescu, Gr. Alexandrescu, D. Bolintineanu, C. Boliac, dar și pe ardeleanul Mureșanu, publicația în care-și manifestă și Negri talentul său literar⁸.

În cinstea lui V. Alecsandri, în martie 1845, familia Negri, adică Catinca și Elena, organizează o serie de serate literare și muzicale, acum consolidîndu-se simpatia dintre Alecsandri și Elena Negri⁹.

Colaborarea dintre Alecsandri și Negri în timpul întrunirilor de la Minjina nu se reducea numai la obiectul strict al poeziei, dimpotrivă aceasta se transformă într-o acțiune de caracter patriotic, revoluționar, pregătînd terenul în vederea unor acțiuni concrete de mai lungă durată. Într-o scrisoare către Filipescu din martie

⁴ Gh. Zane, „Studii“, 1, 1960, p. 46; P. Martinescu, C. Negri, Edit. Tineretului, București, 1966, p. 93 și urm.

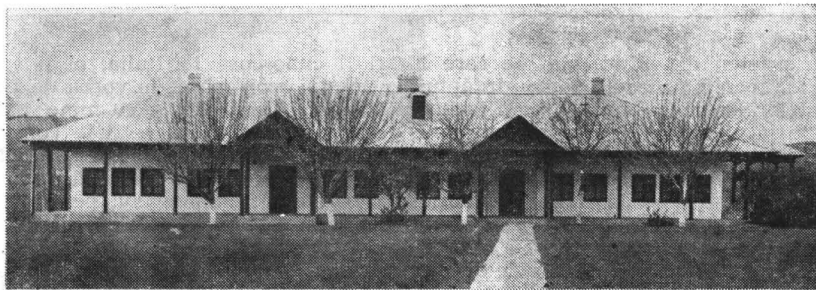
⁵ P. Martinescu, op. cit., p. 41—46.

⁶ Cezar Șerbu, *Minjina — loc de întîlnire a revoluționarilor munteni și moldoveni la mijlocul secolului al XIX-lea*, în voi. „Aniversarea a 120 de ani de la Revoluția burghezo-democratică din Țările Române 1848—1968“, Sesiunea de comunicări științifice din comuna Costache Negri, județul Galați, 2 iunie 1968, p. 45.

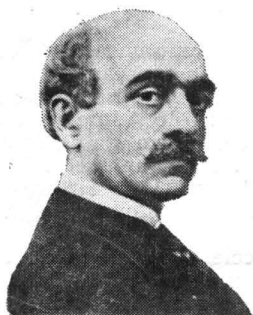
⁷ Gh. N. Munteanu Birlad, C. Negri, *Viața și vrednicia lui*, Edit. Minerva, București, 1911, p. 19—20.

⁸ Cezar Șerbu, op. cit., p. 47.

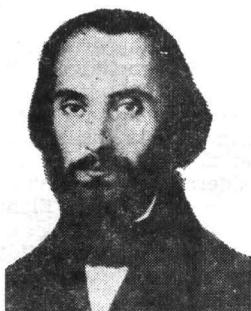
⁹ *Ibidem*, p. 48.

1

2

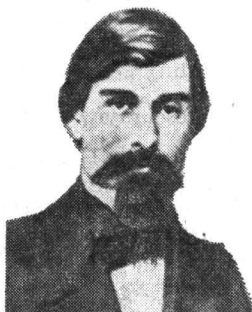
3

4

5

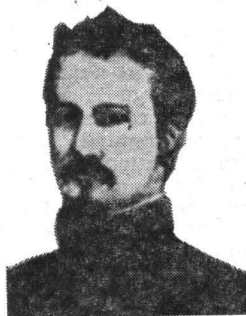
6

7

8

9

Planșa I — 1, Casa de la Minjina, astăzi Muzeul memorial „C. Negri“, din comuna C. Negri, județul Galați și participanții revoluționari pașoptiști și unioniști ai întâlnirilor de la Minjina; 2, Vasile Alecsandri; 3, Nicolae Bălcescu, 4, Costache Negri; 5, Mihail Kogălniceanu; 6 Alécu Russo; 7, Ion Ionescu de la Brad; 8, Ion Ghica; 9, Alexandru Ioan Cuza.

1845, un prieten din Muntenia, pe care Negri îl cunoscuse în Italia, el îi spunea acestuia: „Ciocniți paharele pentru înfăptuirea acestui scop măreț (e vorba de Unirea Principatelor Române — n. n.), cum facem noi acum, Alecsandri și cu mine, gândind la voi. De la plecarea ta, lucrăm împreună poezii naționale pe care ți le vom arăta cînd ne vor îngădui împrejurările“¹⁰, cuvinte care trădează aspectul conspirativ, revoluționar al celor doi patrioți. Din aceeași scrisoare reiese că urmau să organizeze o întîlnire mai amplă a tinerilor revoluționari munteni și moldoveni, pentru discutarea problemelor privitoare la Unire. C. Negri persistă pe lângă Filipescu ca să grăbească această reuniune: „nu-i oare dureros ca un pîriu să-l treci cu piciorul, că are puterea să ne despartă atît de crud și pînă într-atîta că ni-e mai ușor să mergem la Viena ca la Brăila. Iată balaurul ce trebuie să-l strivim sub călcii, izvorul slăbiciunii noastre. Dar cite de mult nădăjduiesc ori de cite ori vorbesc cu tine și cu Ghica“.

În martie 1845, C. Negri îl va invita personal pe Ghica la reuniunea ce urma să aibă loc la Minjina, între munteni și moldoveni, la 21 mai¹¹. În scrisoarea amintită, Negri continuă: „lucreează dragă Filipescule, pentru întîlnirea pusă la cale, puneți toate puterile. Nu te da înapoi cu nici un preț și nu urmări decît întemeierea solidă a bazei Unirii, pe care prin această întîlnire a noastră o putem stabili între două neamuri mici ce nu trebuie să facă decît unul singur“¹². Și întrunirea proiectată nu a rămas un simplu deziderat, ci ea a avut loc la 21 mai 1845, cu ocazia zilei onomastice a lui C. Negri și a surorii sale Elena. C. Negri transformă această reuniune într-o adevărată sărbătoare națională.

El a intrunit în casa lui floarea intelectualității din cele două provincii, în frunte cu Alecsandri, Kogălniceanu, Alecu Russo, Ion Ionescu de la Brad, Lascăr Rosetti, Rolla din Moldova și Ion Ghica, N. Bălcescu, C. Filipescu și alte persoane din Muntenia. Serbarea ținu cîteva zile într-o voie bună generală. Țărani și țărance în haine de sărbătoare se înlanțuiau în hore alături de frunțașii tineretului revoluționar din ambele țări române, fără să se mai facă deosebiri între cei de sus și cei de jos. Pe tot anul la acea zi veneau mulți tineri de la Iași și București ca să ia parte la serbarea de familie de la Minjina, serbare care în curînd luă un caracter național¹³.

„În Minjina tinerii osteniți și descurajați de greutățile misiunii lor prindeau din nou puteri pentru luptele viitoare.

Moldovenii și muntenii aveau prilejul de a se cunoaște de-aproape, a se stima, a se iubi, a pune la un loc sperările lor, a face proiecte mărețe pentru renașterea patriei comune, a se înțelege pentru formarea opiniei publice în țară.

Zic patrie comună, zic țară, pentru că la Minjina nu mai erau moldoveni și munteni, ci români, nu erau două țări pentru români, ci o singură țară, o patrie comună. Unirea exista în inimi“¹⁴.

Sentimentele de unire plămădite aici sub înfrîurirea aceluia partid național, care plecînd din umbra societăților secrete din București, sub conducerea lui Cîmpineanu, se răspîndiră în Moldova, prin Bălcescu, se încheagă la Minjina sub auspiciile lui Negri, V. Alecsandri, C. Filipescu și alții, fapt ce nu era străin viitorului domn Alexandru Ioan Cuza și întregii junimi din Moldova, care lupta pentru Unire¹⁵. Nimeni nu ar fi bănuît că în spatele acestor sărbătoriri de la Minjina, în odăile retrase ale conacului se țineau noaptea conciliabule cu privire la organizarea viitoare a patriei comune. N. Bălcescu arată că principala țintă a românilor trebuie să fie unitatea națională, care „ne poate pune în stare a ne împlini misiunea noastră în omenire“, considerînd că această unitate este o „chestie de viață și putere atît înăuntru, cît și în afară“.

Minjina reprezintă o importanță deosebită pentru istoria noastră de după 1840, căci mai toate frămîntările mari ale generației de luptători pentru înfăptuirea Unirii au fost meditate, plănuite și apoi organizate aici, fiind strîns legate de personalitatea lui C. Negri, care va polariza în jurul său încrederea și nădejdea unei

¹⁰ P. Martinescu, op. cit., p. 78.

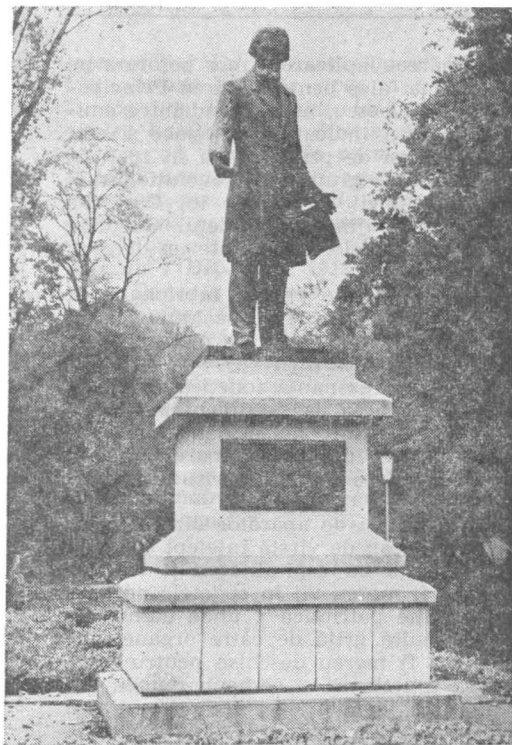
¹¹ E. Boldan, I. Ghica. *Scrisori*, vol. II, p. 28.

¹² Vezi nota nr. 10.

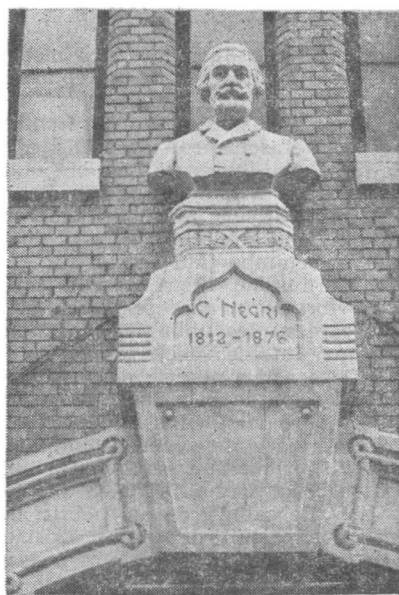
¹³ Gh. N. Munteanu Birlad, op. cit., p. 21.

¹⁴ V. Alecsandri, în „Revista română pentru știință, literatură și arte“, vol. I, 1862.

¹⁵ D. Bolintineanu, *Opere alese*, vol. II, București, 1961, p. 533.

1

2

3

4

Planșa II — Monumente statuare consacrate memoriei marelui revoluționar pașoptist și unionist C. Negri :

1 — statua lui C. Negri, sculptor Ion Iordănescu, amplasată în parcul din centrul municipiului Galați ; 2 — bustul lui C. Negri de pe fațada Liceului pedagogic „C. Negri” din Galați ; 3 — bustul lui C. Negri de la Tîrgu Ocna ; 4 — bustul lui C. Negri, sculptor Boris Leonovici, amplasat în parcul muzeului memorial, com. C. Negri, jud. Galați.

generații întregi de munteni și moldoveni, ce urmăreau aplicarea unor reforme pe cale revoluționară, pentru deșteptarea României și mai ales pentru Unirea Principatelor. Prestigiul lui Costache Negri îl va face pe N. Bălcescu, atunci când între emigranți vor fi disensiuni, să-l recomande ca pe singurul indicat să-i împace și să-i conducă. De asemenea, tot C. Negri este chemat la Iași de prietenii săi în 1848, în preajma Unirii, pentru a restabili unitatea între diferitele grupuri de revoluționari¹⁶. De aceea, cînd spunem Mînjina nu se sugerează implicit și numele lui Costache Negri, cum afirmă unul din biografiile săi: „Moșia Mînjina din județul Covurlui ajunsă a fi, în anul 1845, punctul de gravitate al tuturor celor care peste un deceniu aveau să schimbe fața acestei țări.

Mînjina lui Negri deveni pentru români ceea ce este pentru fabricanții de clopote forma, în care se toarnă diferite metale topite spre a se scoate apoi un clopot care să dea unul și același ton. Moldoveanul sau munteanul ce mergea acolo nu se mai întorcea decît român, soldat al țării, apostol al Unirii“¹⁷.

Dacă astăzi numele de Mînjina nu ne poate da o rezonanță fonetică de primă importanță pe scara valorilor acustice, în schimb valoarea sa documentar-istorică, și-ndeosebi ecoul ideilor sale progresiste, care s-au plămădit aici, au încununat de patriotism fierbinte generații întregi de luptători pentru înfăptuirea marelui act al Unirii țărilor române, revărsînd o lumină aureolată asupra întregii perioade istorice de la mijlocul sec. al XIX-lea din patria noastră¹⁸.

Marile calități de om politic, de luptător unionist și de apărător dîrz al celor obidiți și năpăstuiți de veacuri, Costache Negri, acel decan de vîrstă înțelept al generației pașoptiste, în strînsă și nedespărțită coexistență cu ospitalitatea și căldura prietenească, caracteristică casei de la Mînjina, vor fi mereu vii în cugetele noastre, trăind peste veacuri, în aceste locuri de mare vibrație patriotică¹⁹, unde dăinuiește astăzi Muzeul memorial „C. Negri“, organizat cu multă grijă de către organele de partid și de stat al județului Galați. Aici ușile vor fi mereu deschise pentru orice trecător de rînd sau excursionist însuflețit, pentru toți tinerii și oamenii muncii din patria noastră, Mînjina rămînînd un simbol al luptei pentru libertatea și unitatea poporului român. Omagiem și astăzi, ca întotdeauna, prin manifestările pe care le organizăm, sacrificiul și devotamentul generațiilor trecute, prezente permanent în fapta și demnitatea noastră socialistă.

MINJINA — UN DES CENTRES QUI POLARISAIT L'IDEE D'UNITE NATIONALE DES ROUMAINS AU MILIEU DU XIX SIÈCLE

R é s u m é

Dans la première partie de l'ouvrage, l'auteur présente une vue d'ensemble sur l'idée d'unité dès l'antiquité géto-dace, quoique la dite idée a eu initialement un caractère d'essence stratégique. On présente ensuite le moment de l'union du temps de Michel le Brave, on continue avec l'idée de l'union telle qu'elle était

¹⁶ Cezar Șerbu, op. cit., p. 52.

¹⁷ G. Missail, C. Negri, București, 1877, p. 43; vezi și Gh. N. Munteanu, Birlad, op. cit., p. 20.

¹⁸ Ion T. Dragomir, *Continuitatea elementelor geto-dacice și daco-romane, izvor al sentimentului de unitate națională a tuturor românilor*, în *Danubius*, V, Galați, 1971, 1971, p. 19—36.

¹⁹ Ion T. Dragomir, *Personalitatea lui C. Negri*, în vol. „Aniversarea a 120 de ani de la Revoluția din țările române 1848—1968“, Sesiunea de comunicări științifice din comuna Costache Negri, județul Galați, 2 iunie 1968; idem, *Costache Negri și Mînjina — loc de înflăcărare al făuritorilor unirii de la 1859*, în „Revista muzeelor și monumentelor“, 3, București, 1977, p. 22—26.

sutenue par les chroniqueurs et les représentants de l'Ecole Transylvanie par son fort courant latiniste, avec la révolution de Tudor Vladimirescu, qui avait proposé l'union avec la Moldavie, idée qui avait percuté profondément en Transylvanie aussi, où les habitants des Monts Apuseni, les „Moși”, attendaient le Prince Tudor. De cette façon, pendant la première moitié du siècle passé, les Moldaves, les Valaques et les Transylvains actionnaient tous non pas comme des représentants de certaines provinces, mais comme de Roumains appartenant au même peuple, ayant les mêmes aspirations et droits historiques, ce qui a fait qu'à la fin de la première guerre mondiale, soit accomplie l'union définitive de tous les Roumains, en ce mémorable jour du 1 Décembre 1918.

Dans la seconde partie de l'ouvrage l'auteur met en évidence l'importance des réunions des révolutionnaires de 1848 à Minjina, spécialement entre 1843—1846. Les rencontres de Minjina représentent un moment particulier de notre histoire, et nous soutenons cette idée, parce que presque tous les grands problèmes de la génération d'ardents combattants pour la réalisation de la Révolution de 1848 et de l'Union des Principautés Roumaines ont été posés, discutés et plus tard organisés ici, en étroite liaison avec la personnalité de C. Negri, qui a polarisé autour de lui les sympathies, la confiance et les espoirs de toute une génération de Valaques et Moldaves, qui poursuivaient fébrilement la réalisation de plusieurs réformes par voie révolutionnaire, pour le réveil de la Roumanie mais plus spécialement pour l'Union des Principautés.